

Handhavingbeleidsplan Participatiewet gemeente Stichtse Vecht 2016 – 2018

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Wettelijke kader en belangrijke wijzigingen	2
3	Handhaven in de praktijk van Stichtse Vecht	4
4	Visie en uitgangspunten	4
5	Doelstellingen en kaders handhaving	5
6	Nadere uitwerking hoogwaardig handhaven en programmatisch handhaven	6
6.1	Van doelstelling tot resultaat	7
6.2	Afstemming/afbakening inzet Sociale Recherche	9
7	Conclusie	9

1 Inleiding

Voor u ligt het Handhavingsbeleidsplan Stichtse Vecht. Op grond van artikel 8b van de Participatiewet stelt de gemeenteraad bij verordening regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. In de verordening worden regels gesteld over de wijze van handhaven van de regels van de Participatiewet en daaruit voortkomende regelingen, inclusief het nakomen van de inlichtingenplicht. In de reeds vastgestelde afstemmingsverordening staan maatregelen indien geen naleving van de wet-en regelgeving plaatsvindt. In de bestaande en gedateerde handhavingsverordening Wwb, loaw, loaz en Wij 2011 wordt voor de wijze van handhaving verwezen naar een handhavingsbeleidsplan. Er is een gedateerd handhavingsbeleidsplan uit 2008 voor de toen nog zelfstandige gemeente Maarssen. Deze is inmiddels verouderd. Daarnaast zijn er een aantal wettelijke ontwikkelingen. Reden om een nieuw beleidsplan vast te stellen dat de kaders vormt voor een actualisering van de handhavingsverordening.

In 2014 is een eerste stap gezet voor het komen tot een beleidsplan. Er is een borgingsrapport opgesteld door het kenniscentrum RCF waarin de stand van de handhaving in beeld is gebracht voor de gemeente Stichtse Vecht. Uitkomst van het onderzoek is dat op alle terreinen, zowel, visie en beleid, als werkprocessen, kennis en vaardigheden, als resultaatmeting en draagvlak en samenwerking aandacht nodig is om een volwaardig handhavingsbeleid te borgen. Uitkomst van het RCF onderzoek voor wat betreft prioriteiten in de handhaving, zijn met name aandacht voor instroom beperking, het realiseren van uitstroom, als de wijze van repressie.

In dit beleidsplan wordt stilgestaan bij de wettelijke ontwikkelingen en veranderingen en de huidige praktijk van handhaving wordt geschetst. Aansluitend worden de visie en uitgangspunten van handhaving benoemd en de kaders geschetst waarbinnen de activiteiten worden vorm gegeven. Tenslotte worden de uitgangspunten en doelstellingen samengevat en worden bestaande en nieuwe aandachtspunten benoemd.

Dit beleidsplan beschrijft de kaders waarbinnen Stichtse Vecht het handhaven wil vormgeven voor een doelmatige en rechtmatige verstrekking van bijstand.

Jaarlijks wordt een handhavinguitvoeringsplan opgesteld, waarin aandachtspunten en activiteiten voor dat jaar worden vastgelegd.

2 Wettelijke kader en belangrijke wijzigingen

Participatiewet en Wet Maatregelen Wwb

De invoering van de Participatiewet moet iedereen in staat stellen als volwaardig burger mee te doen en bij te dragen aan de samenleving. Het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel is gebaseerd op solidariteit en activering. Uitstroom naar werk is het uiteindelijke doel maar zolang dit (nog) niet is gerealiseerd is een basisvoorziening ter hoogte van het sociaal minimum als vangnet aanwezig. Een bijstandsuitkering is een overbrugging voor de burger in de perioden dat hij niet in zijn bestaan kan voorzien en is dus van tijdelijke aard. Om de sociale verzekeringen en voorzieningen betaalbaar te houden is het belangrijk dat alleen de mensen die ondersteuning nodig hebben deze krijgen. Een uniforme benadering is hierbij essentieel.

Vanuit handhavingperspectief zijn een aantal belangrijke wijzigingen te benoemen:

1. Drie decentralisaties binnen het sociale domein

Als gevolg van de 3 decentralisaties kan een klant vanuit meerdere disciplines binnen het sociale domein bediend worden. Inkomensvoorziening vanuit Sociale Zaken kan bijvoorbeeld gepaard gaan met ondersteuning vanuit een zorgvraag die verstrekt wordt door de WMO. Een klantvraag kan vanuit Wijkteams binnenkomen in situaties van meervoudige problematiek. Vanuit handhavingperspectief is het van belang rekening te houden met verschillende achtergronden.. Vanuit Werk en Inkomen speelt

vaak de jurisprudentie een rol. De handhavingsexpertise is belegd bij Werk en Inkomen. De toepassing en uitvoering van de wetgeving en lagere regelgeving is daarbij van groot belang. De zorgexpertise is belegd bij Welzijn en de wijkteams. Daarbij speelt de vertrouwensrelatie een belangrijke rol. Nadere oriëntatie op regelgeving is een belangrijk aandachtspunt in beide domeinen.

2. Nieuwe doelgroepen en regionale werkbedrijf

De Participatiewet is één regeling voor iedereen met (gedeeltelijk) arbeidsvermogen. Dit betekent dat ten opzichte van de Wet werk en bijstand de groep die vanaf 2015 niet meer kan instromen in de Wsw of de Wajong is toegevoegd. Dit betreft een kwetsbare groep. Uiteraard gelden de regels voor een ieder, maar waar nodig zal rekening worden gehouden met een specifieke beperking van een persoon. Van belang is de wijze van benadering, de wijze van communiceren en uitleggen. Ook valt te denken aan aangepaste communicatie ter voorkoming van fraude, gericht aan de klant maar ook aan de omgeving (begeleiding) van de klant. Binnen het regionale werkbedrijf wordt aandacht geschonken aan de baanafspraken en quatumwet binnen de Participatiewet. We trekken op in regionaal verband, de loonwaarde methodiek is geüniformeerd.

3. Uniformering arbeidsverplichtingen en strenger maatregelbeleid

Ten opzichte van de Wet werk en bijstand is sprake van uniformering van de arbeidsverplichtingen. Concreet betekent dit dat arbeidsverplichtingen verankerd zijn in de wet waardoor bij het niet nakomen van de genoemde verplichtingen (8 stuks totaal) de bijstand "automatisch" wordt verlaagd. De hoogte van de verlaging is wettelijk bepaald op 100%. De duur van de verlaging is bepaald in de afstemmingsverordening (1 maand).

In de afstemmingsverordening zijn maatregelen opgenomen die genomen kunnen of moeten worden genomen bij niet voldoen aan de verplichtingen van de wet.

4. Kostendelersnorm en omklap zittend bestand

Indien een belanghebbende met één of meer meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft, is vanwege het hebben van kostenvoordelen de kostendelersnorm van toepassing. Het aantal mensen in een huishouden is bepalend voor de hoogte van de uitkering. De kostendelersnorm is vanaf 1 januari 2015 van toepassing voor nieuwe instroom en vanaf 1 juli 2015 voor het zittend bestand.

5. Tegenprestatie

Vanuit de wetgeving is de gemeente vanaf 2015 verplicht beleid te ontwikkelen aangaande de tegenprestatie. Tot 2015 was de tegenprestatie facultatief in de wet opgenomen. Met de verordening tegenprestatie is geregeld wanneer de tegenprestatie kan worden opgelegd. Indien in voorkomende gevallen het instrument toegepast gaat worden, dan zal handhaving hierbij een belangrijk onderdeel zijn.

6. Wet taaleis Participatiewet

Op 17 maart 2015 is het wetsvoorstel in de 1^e kamer aangenomen. Uitgangspunt van deze wet is dat het beheersen van de Nederlandse taal noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Bij onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal zal de bijstand worden verlaagd. De wet gaat in op 1 januari 2016 en voor het bestaande bestand op 1 juli 2016.

7. Wijzigingen inlichtingenplicht

Met ingang van 1 januari 2013 trad de 'Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving' (Fraudewet) in werking. De Fraudewet (her)introduceert de bestuurlijke boete bij schending van de inlichtingenplicht. In geval van schending inlichtingenplicht mogen wij niet meer, zoals voorheen, op basis van een gemeentelijke verordening afstemmen, maar schrijft de wet voor dat wij, naast de terugvordering van het benadelingsbedrag, (in principe) een bestuurlijke boete ter hoogte van 100% van het ten onrechte verstrekte bedrag moeten opleggen. Deze boete moeten wij verrekenen met de uitkering. Hierbij houden wij rekening met de beslagvrije voet (=90% van de uitkeringsnorm).

Op 24 november 2014 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) een uitspraak gedaan in het kader van toepassing van de Fraudewet en het op deze wet gebaseerde Boetebesluit sociale zekerheidswetten (Boetebesluit).

Naar aanleiding van voornoemde uitspraak van de CRvB en het verschenen rapport van de Nationale ombudsman heeft de minister aangegeven in de zomer van 2016 met nieuwe wetgeving te komen.

Het niet tijdig voldoen aan de inlichtingenplicht blijft een overtreding die met een boete kan worden gesanctioneerd. Hierin verandert de uitspraak niets, maar gemeenten moeten de overtredingen van de inlichtingenplicht voortaan wel indringend toetsen aan het evenredigheidsbeginsel van artikel 5:46 lid 2 Awb. Dat betekent dat we de overtredingen van de inlichtingenplicht individueel moeten beoordelen op de mate van verwijtbaarheid, de ernst van de overtreding en de omstandigheden waaronder de schending heeft plaatsgevonden. Het automatisch opleggen van een 100% boete is daarmee niet langer aan de orde.

3 Handhaven in de praktijk van Stichtse Vecht

Handhaven

Bij het aanvragen van een uitkering en tijdens de uitkeringsperiode bij heronderzoeken wordt periodiek informatie verstrekt over rechten en plichten.

Bij nieuwe aanvragen kan een huisbezoek plaatsvinden, de handhavingsconsulent gaat altijd mee.

Vanuit verschillende gremia kunnen signalen komen dat iets niet in orde is. In die situaties wordt door de handhavingsspecialist een risico analyse gemaakt aan de hand van GBA gegevens, Suwinet, Wegvervoer, kamer van koophandel het uitkeringssysteem (GWS), Internet, bankafschriften en eventueel gesprek met de klant. Afhankelijk van de situatie kan overleg plaatsvinden met de Sociale Recherche en kunnen waarnemingen worden toegepast (ter plekke bekijken van de situatie). Bij grote fraude zaken wordt de zaak overgedragen aan de SR.

Er zijn de laatste jaren enkele themacontroles geweest. De laatste was in 2013 over waterverbruik.

Verder is er een controle geweest over inschrijving kamer van koophandel.

Gedurende de processen wordt SuwiNet, binnen de kaders die de wet toestaan, regelmatig gecontroleerd, zo ook bij heronderzoeken. Deze controles vinden niet plaats bij doelmatigheidsonderzoeken (re-integratie).

Enkele cijfers over 2014:

Stichtse Vecht

Schending inlichtingenplicht		78
Fraudesignaal		18
Voortgang Sociale Recherche		4
Signaal IB		50

4 Visie en uitgangspunten

Vertrouwen in de klant is het uitgangspunt binnen de dienstverlening van Sociale Zaken Stichtse Vecht. Handhaving is van oudsher vooral gericht op bestrijding van fraude. De laatste jaren is vanuit de integrale benadering steeds meer de verbinding tussen de doelmatigheid en de rechtmatigheid gelegd. Deze ontwikkeling zet zich voort, zeker gezien de dynamiek in het sociale domein. Te denken valt aan de regionale ontwikkelingen m.b.t. het regionale werkbedrijf, de drie decentralisaties en zeker ook de komst van de wijkteams.

De recente invoering van de Participatiewet geven aan andere accenten aan de handhaving te geven. Dit heeft met name te maken met de komst van nieuwe doelgroepen, het strengere maatregelenbeleid, de kostendelersnorm, de tegenprestatie en de aangekondigde taaleis. Handhaving zal aansluiten bij deze ontwikkeling.

De gewijzigde wetgeving en veranderende omstandigheden binnen het sociaal domein leidt tot de volgende uitgangspunten voor handhaving:

Hoogwaardige en programmatische handhaving

In Stichtse Vecht wordt gekozen voor hoogwaardig handhaven in combinatie met het programmatisch handhaven. Dit bestaat uit een mix van preventieve en repressieve activiteiten: enerzijds klanten voorlichten en zorgen voor een optimale dienstverlening, maar daarnaast ook controleren, opsporen en het bestraffen van misbruik en fraude. Het accent zal met name liggen op preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Hoogwaardig handhaven is een visie op handhaven dat voor en met het ministerie van SZW is ontwikkeld. Het concept wordt door veel gemeenten toegepast bij uitkeringsinstanties als het gaat over de handhaving van de rechtmatigheid. Het ultieme doel van handhaving en controle is spontane naleving. Dat kan door goede en breed gerichte nalevingscommunicatie en voorlichting over rechten en plichten, soepele dienstverlening maar ook door consequent handhaven en repressief optreden. Een viertal zogeheten visie-elementen (zie paragraaf 6, hierna) staat hierbij centraal. Het hoogwaardig handhaven vindt zijn uitwerking in het programmatisch handhaven. Programmatisch handhaven helpt de beschikbare handhavingscapaciteit effectief te gebruiken en de naleving van regels en wetten te vergroten. Uitgangspunt van programmatisch handhaven is dat handhaving en toezicht planmatig in plaats van incident gestuurd verloopt.

Voorkomen is beter dan bestrijden

Klanten die onbedoeld de regels overtreden zijn vaak onvoldoende op de hoogte van de regels en gevolgen van het overtreden van die regels. Dit kan verschillende oorzaken hebben, zoals onwetendheid, gemakzucht, laaggeletterdheid of zwakker begaafd. Het gevolg is een verhoogd risico op overtreding en fraude. Door sterk in te zetten op preventie aan de poort en intensieve voorlichting aan nieuwe en bestaande klanten, kan de gemeente deze groep klanten in zekere zin behoeden voor de gevolgen van de strenge sancties die de wet voorschrijft. Hierbij zal ook de benadering en omgang van en met klanten en de vorm van communicatie aandacht behoeven.

Fraude mag niet lonen

Om bewuste fraudeurs te kunnen aanpakken, blijven we investeren in controle- en opsporing. Als blijkt dat een klant ten onrechte bijstand ontvangt of heeft ontvangen wordt de uitkering opgeschort of beëindigd. De ten onrechte ontvangen bijstand wordt teruggevorderd. Bij het opleggen van een boete zal beoordeeld worden in hoeverre de fraude verwijtbaar is. Bij omvangrijke fraude wordt aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie.

Inzetten op het stopzetten van de fraude

Naast klanten die onbedoeld de regels overtreden en klanten die dit bewust doen, zijn veel situaties die daar tussen in zitten. In die situaties kan een integrale afweging plaatsvinden, waarbij ook de effecten van maatregelen op de situatie van het gezin een rol kan spelen. Zelfredzaamheid van de klant en het gezin is een van de uitgangspunten. Op dit punt zal ook samenwerking met wijkteams van belang zijn. Wijkteams zijn geen verlengstuk van handhaving. Wel is samenwerking van belang om situaties van geconstateerde fraude stop te zetten, maar ook van elkaar te weten wat er speelt.

5 Doelstellingen en kaders handhaving

Op basis van de uitgangspunten kunnen de volgende doelstellingen worden geformuleerd:

1. (potentiële) klanten leven uit zichzelf de wet- en regelgeving na
De kans dat klanten zich aan de regels houden en meer bereid is tot naleven wordt groter als zij:
 - Goed en tijdig geïnformeerd worden over hun rechten en plichten;
 - De regels en de controlepraktijk die daaruit voortvloeit accepteren;
 - De kans op sanctioneren bij overtreding van de regels als hoog ervaren ;
 - Bij bewust fraude de maatregelen afschrikken.
2. De maatschappelijke kosten van de bijstand en overige voorzieningen binnen het sociaal domein worden teruggedrongen
 - Strenge en consequent handhaving aan de poort kan voorkomen dat onterecht uitkering wordt verstrekt;
 - Goede en effectieve controle van het bestand kan bij beëindiging van de uitkering leiden tot kosten besparing op de bijstand;
 - Samenwerking binnen het sociaal domein en integrale afweging van maatregelen kan leiden tot beperking van maatschappelijke kosten (niet alleen bijstandskosten).

6 Nadere uitwerking hoogwaardig handhaven en programmatisch handhaven

a. Vroegtijdig informeren

Juiste en tijdige informatie is een noodzakelijke basisvoorwaarde voor een heldere handhavingspraktijk. Voorkomen moet worden dat bijstandsfraude onbewust en ongewild door onwetendheid of door een verkeerd verwachtingspatroon ontstaat.

Daarom is het van belang om de klant al zo vroeg mogelijk te informeren over de rechten en plichten die aan het aanvragen en ontvangen van een bijstandsuitkering zijn verbonden. Ook wanneer mensen langere tijd bijstand hebben, is er aandacht voor voorlichting. Bij periodieke onderzoeken, zowel bij uitkeringsconsulenten als re-integratieconsulenten is aandacht voor rechten en plichten.

De vorm van informatie en voorlichting is maatwerk waarbij aandacht is voor de achtergrond van de klant. Dit leidt tot meer nalevingsbereidheid van de klant. Als de klant merkt dat de gemeente doet wat is afgesproken, zal de klant meer bereid zijn de regels na te leven. Informatie zal op een eenvoudige, toegankelijke en begrijpelijke manier gecommuniceerd moeten worden.

b. Optimaliseren dienstverlening

Het moet voor een klant gemakkelijk zijn om zich aan de regels te houden. Door een klantvriendelijke benadering en goede dienstverlening wordt bereikt dat klanten eerder bereid zijn de regels na te leven. Door Sociale Zaken is de laatste jaren fors ingezet op dienstverlening; de dienstverlening aan de klant staat op een hoog niveau. Bovendien moet de klant zo min mogelijk last hebben van interne werkprocessen en kwaliteitscontrolesystemen. Informatie waar de overheid over kan beschikken wordt niet uitgevraagd en de klant wordt zo min mogelijk belast met controles. De Wet eenmalige uitraag vraagt dit ook van de overheid. Op dit punt zal ook uitwisseling van gegevens met andere afdelingen, binnen de kaders van de privacywetgeving, moeten gaan plaatsvinden (bijvoorbeeld de WMO), zodat gegevens niet dubbel uitgevraagd worden. Tenslotte zijn voor de klanten meerdere communicatiekanalen beschikbaar zodat er verschillende manieren zijn om eenvoudig relevante informatie te melden. Mutaties kunnen bijvoorbeeld digitaal worden doorgegeven.

c. Controle op maat

Hoe eerder fraude wordt opgespoord hoe beter het is voor beide partijen. Dit begint met het element vroegtijdige opsporing. Handhaving behoort toe aan alle medewerkers met klantcontacten. De medewerkers van het team Sociale Zaken zijn specialisten en hebben of klantcontacten of zien informatie over de klant. Handhaving is integraal onderdeel van de dienstverlening.

Door de mogelijkheden van koppelingen (via DDS wordt GWS uitkeringssysteem met GBA persoonsgegevens, gekoppeld en via het Inlichtingenbureau worden samenloopsignalen ontvangen) en Suwinet (Inkijk in gegevens van Belastingdienst, BKR, DUO, GSD's, Kadaster, KvK, RDW, SVB en UWV) is het mogelijk steeds meer signalen van mogelijke fraude administratief te signaleren. Hiervan wordt maximaal gebruik gemaakt. Naast het gebruik van Suwinet wordt ook onderzocht of gebruik kan worden gemaakt van SyRI (Systeem Risico Indicatie). SyRI vormt de basis voor de technische infrastructuur en de bijbehorende procedures, waarmee op een zorgvuldige wijze data kunnen worden gekoppeld en geanalyseerd. Zo worden risicomeldingen gegenereerd. Dan gaat het om onderzoekswaardige situaties in verband met mogelijke fraude, onrechtmatig gebruik of niet-naleving van wetgeving. Hierdoor wordt de effectiviteit van het controle apparaat vergroot, door juist deze signalen te onderzoeken. Met de recente wijziging van de Suwivet (nieuw artikel 64 en 65), is deze werkwijze nu mogelijk.

d. Daadwerkelijk sanctioneren

Bij fraude vindt correctie plaats. Altijd zal de teveel betaalde uitkering worden teruggevorderd en een boeteonderzoek zal worden opgestart. De hoogte van de boete (100%, 75%, 50% of 25% van het terugvorderingsbedrag) wordt gemaakt op basis van een individuele beoordeling en is afhankelijk van de mate van verwijtbaarheid en persoonlijke omstandigheden. In de situatie dat er geen opzet aanwezig is, vindt een waarschuwing plaats. In het kader van lik-op-stuk-beleid is het van groot belang dat de sanctie zo snel mogelijk op de overtreding volgt.

Bij een fraudebedrag tot €50.000 volgt bestuursrechtelijke afhandeling. Bij hogere bedragen volgt een strafrechtelijke afhandeling.

Risicosturing

Alle klanten controleren is niet alleen onmogelijk, maar zeker ook onwenselijk. Landelijk maar ook binnen Sociale Zaken Stichtse Vecht kan er gebruik worden gemaakt van risicoprofielen om gericht onderzoek te doen. Indien gewerkt gaat worden met SyRI zal de behoefte om thema gerichte risicoprofielen te onderzoeken minder groot worden. De risicoanalyse door de handavingsconsulent zal worden voortgezet. Met risicoprofielen op basis van ervaringen uit eigen fraudeonderzoeken (zie huidige werkwijze) en op basis van landelijke gegevens kunnen risicoprofielen worden ingezet om zo efficiënt mogelijk te controleren.

Misdragingen tegenover medewerkers

Misdragingen worden niet getolereerd. In de afstemmingsverordening is opgenomen dat agressie van klanten tegen de medewerkers van Sociale Zaken kan leiden tot een maatregel(overweging). In voorkomende gevallen zal correctie plaatsvinden, enerzijds door een maatregel(overweging) en anderzijds middels een ordegesprek. Overigens wordt er vanuit gegaan dat gedragingen van medewerkers naar klanten niet aanzet tot agressie.

6.1 Van doelstelling tot resultaat

In onderstaand overzicht staat de wijze waarop HH kan worden toegepast.

Doelstelling	Uitgangspunt	Huidige maatregelen	Nieuwe maatregelen	Resultaat
(potentiële) klanten leven uit zichzelf de wet- en regelgeving na	Voorkomen is beter dan bestrijden	Vroegtijdig informeren: <ul style="list-style-type: none">• Bij de aanvraag voor een uitkering worden altijd de rechten en de plichten besproken;• Tijdens het heronderzoek is opnieuw aandacht voor rechten en plichten;• Nieuwe wet en regelgeving wordt middels klantbrieven gecommuniceerd	<ul style="list-style-type: none">• Aandacht voor de vorm van informatie waarbij aandacht is voor de achtergrond van de klant;• Niet alleen uitkeringsconsulenten hebben aandacht voor rechten en plichten, ook re-integratie consulenten bespreken dit periodiek• Bij nieuwe aanvragen meer huisbezoeken uitvoeren met als doel informeren over rechten en plichten	Minder fraude- en IB signalen Minder schending inlichtingenplicht
		Optimaliseren dienstverlening: <ul style="list-style-type: none">• Klantvriendelijke benadering• Optimaliseren doorlooptijden	<ul style="list-style-type: none">• Rekening houdend met de privacywetgeving uitwisseling van gegevens van klanten met andere afdelingen verbeteren (bijv. WMO) om	Hogere klanttevredenheid

			<p>dubbele uitvraag te voorkomen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbetering van de mogelijkheid tot digitale aanvragen en doorgeven van mutaties • Mogelijkheid tot aanvragen bijzondere bijstand in 1 dag onderzoeken 	
		<p>Controle op maat en vroegtijdige opsporing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimaal gebruik maken van bestandsvergelijkingen, Suwinet en koppeling van bestanden • Op basis van signalen komen tot een risicoanalyse door de handhavingsspecialist • Gebruik maken van themacontroles 	<ul style="list-style-type: none"> • Risicomeldingen genereren door gebruik te maken van SyRI (Systeem Risico Indicatie) • Op basis van risicomeldingen nadere onderzoeken uitvoeren 	Lagere omvang fraude bedragen
		<p>Daadwerkelijk sanctioneren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij geconstateerde fraude wordt altijd een fraude onderzoek gestart • Bij de bepaling van de hoogte van een evt. boete wordt rekening gehouden met de mate van verwijtbaarheid • Teveel betaalde uitkering wordt altijd teruggevorderd • De evt. sanctie volgt zo snel mogelijk op de overtreding • Bij fraudebedragen 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de bepaling van de hoogte van de boete wordt naast verwijtbaarheid ook gekeken naar de persoonlijke omstandigheden • 	

		tot € 50.000 volgt bestuursrechtelijke afhandeling		
Terugdringen van maatschappelijke kosten van de bijstand en overige voorzieningen binnen het sociaal domein	Samenwerking binnen het sociaal domein en integrale afweging van maatregelen kan leiden tot beperking van maatschappelijke kosten	<ul style="list-style-type: none"> Bij de aanpak van fraude onderscheid maken tussen bewust fraude, niet verwijtbare fraude en situaties daar tussenin 	<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op het stopzetten van de fraude, waarbij de klantsituatie centraal staat, in situaties dat minder duidelijk is dat bewust fraude is gepleegd 	Afname vraag om schuldhulpverlening bij bijstandsklanten
	Strengere en consequente handhaving aan de poort	<p>Bij een nieuwe aanvraag voor een uitkering staat het vinden van een baan voorop. Voor jongeren geldt een wachtperiode, waarin men zelf actief moet zoeken naar werk.</p> <p>Er wordt maximaal gebruik gemaakt van digitale controles om gegevens van de aanvraag te controleren.</p> <p>Het doen van een huisbezoek is mogelijk als daar reden voor is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Meer huisbezoeken op basis van nader te bepalen risicoprofielen 	Minder onterecht toegekende uitkeringen

6.2 Afstemming/afbakening inzet Sociale Recherche

Er is een contract met de Regionale Sociale Recherche Nieuwegein. Dit contract dateert uit 2003. Op basis van het contract kunnen alle aangeboden producten van de SR worden afgenomen. De SR wordt momenteel met name ingezet bij ondersteuning van de handhavingconsulent bij het doen van de risicoanalyse en het doen van waarnemingen. Daarnaast wordt de SR om advies gevraagd. Bij te verwachten grote fraude zaken wordt de zaak overgedragen aan de SR. Op jaarbasis gebeurt dit ca. 8 keer. Het is goed beter in beeld te brengen in welke situaties van de deskundigheid en ondersteuning van de SR gebruik kan worden gemaakt. Ten aanzien van de ondersteuningsvragen kan overwogen worden de handhavingconsulent een toezichthouderfunctie toe te kennen, zodat meer handelingen zelfstandig uitgevoerd kunnen worden.

7 Conclusie

Met dit handhavingsbeleidsplan wordt enerzijds de huidige praktijk voortgezet en anderzijds aanvullende maatregelen genomen om de beoogde doelstellingen verder te realiseren. Verdere invulling zal in het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsplan worden uitgewerkt. De inzet op preventie is actiever om daarmee te voorkomen dat klanten (onbewust) de fout in gaan. Voor klanten die bewust fraude plegen blijft de inzet op repressie groot om daarmee te bereiken dat de nalevingsbereidheid groter wordt, omdat duidelijk is dat fraude niet loont. Er zal meer ingezet worden op bestandsvergelijkingen.

Met dit beleidsplan wordt rekening gehouden met aanverwante taakvelden. In situaties waar het minder duidelijk is dat bewust fraude is gepleegd zal een integrale afweging plaatsvinden, waarbij ook de effecten van maatregelen op de situatie van het gezin een rol kan spelen. Hierbij zal de samenwerking binnen het sociaal domein vorm gegeven kunnen worden.

In op te stellen uitvoeringsplannen zullen de jaarlijkse inzet en vorm van de inzet uitgewerkt worden.

